

ನಾಯಿಪಾಡೆಂದರೆ ಇದೇ...
ಎಲ್. ಜಿ ಪಾಲಿಮರ್ಸ್ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ
ಪ್ರಜ್ಞಾ ಹೀನವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ನಾಯಿಯನ್ನು
ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಪೊಲೀಸರು

ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಈ ಒಂದು ದುರಂತದ ಹಿಂದೆ ರಾಷ್ಟ್ರವೇ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವಂಥ ಅನೇಕ ದುರಂತಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಭೋಪಾಲ ದುರಂತವೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪಾಲಿಗೆ ಎಂದೂ ಮರೆಯದ ಗಾಯವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ತನಿಖೆ ಮುಗಿಯುವ ಮೊದಲು ಯೂನಿಯನ್ ಕಾರ್ಬಾಯಿಡ್ ಕಂಪನಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ವಾರೆನ್ ಆಂಡರ್ಸನ್ ತನ್ನ ದೇಶ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಹೋಗಲು ಬಿಡಲೇಬಾರದಿತ್ತು. 'ಎಂದು ಕರೆದರೂ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ ಬರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂದಿನ ರಾಜೀವ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸರ್ಕಾರ ಆತನಿಗೆ ವಿಮಾನ ಪ್ರಯಾಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿತು. ಅದು ಅಮೆರಿಕದ ಕಂಪನಿ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಅಮೆರಿಕದ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರವೇ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಕಂಪನಿ ತನ್ನನ್ನೇ ಡೌ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಕಂಪನಿಗೆ ಮಾರಿಕೊಂಡಿತು. ಅದೂ ಪರಿಹಾರದ ಹೊಣೆಯಿಂದ ನುಣುಚಿಕೊಂಡಿತು.

ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಆಂಡರ್ಸನ್ ಮಹಾಶಯನನ್ನು ಕರೆಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ 2002ರಲ್ಲಿ ವಾಜಪೇಯಿ ಸರ್ಕಾರ 'ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ; ತೀರಾ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದರೆ ವಿದೇಶೀ ಬಂಡವಾಳ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವುದೇ ಕಮ್ಮಿಯಾದೀತು' ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿತು.

ಭೋಪಾಲ ವಿಷಾನಿಲ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕಂಪನಿ ಭರಿಸಬೇಕೆ, ಕೇಂದ್ರ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೇ ಭರಿಸಬೇಕೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಯಮಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಜುಜುಬಿ 829 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರ ತೀರ ತಡವಾಗಿ 2010ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂದಾಜು 48 ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ವಿತರಿಸಿದ ನಂತರವೂ ವಿವಾದಗಳು ಎದ್ದವು. ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಕೋರುತ್ತಿರುವ 3629 ಪ್ರಕರಣಗಳು ಇನ್ನೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪೀಳಿಗೆಯೂ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದು (ನಮ್ಮ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಎಂಡೋಸಲ್ಟಾನ್ ದುರಂತದ ಹಾಗೆ) ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸುಮಾರು

200 ಹೊಸ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿವೆ. ಆಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ.

ಭೋಪಾಲ ದುರಂತದ ನಂತರ 1986ರಲ್ಲಿ ಔದ್ಯಮಿಕ ಸುರಕ್ಷಾ ನಿಯಮಗಳೇನೋ ಬಿಗಿಯಾದವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅರಿತ ಅನೇಕ ವಿದೇಶೀ ಕಂಪನಿಗಳು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಲಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟವು. ಬಡದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಾಗೂ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಎಷ್ಟೆಂಬುದು ಅವಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತೇನೋ. ಭಾರತದಲ್ಲೂ ತೀರಾ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ತಯಾರಿ ನಡೆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೋಳಾರ ಎಂಬಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ನೆರವಿನ ಔಷಧ ಕಂಪನಿಗಳೆಂದೇ ಹೊಸ ಆವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಯಿತು. ಎರಡೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣು, ಕೆರೆಕಟ್ಟೆ, ಅಂತರ್ಜಲಕ್ಕೆ ಅದಂಥ ಘೋರ ವಿಷಗಳು ಸೇರಿದುವೆಂದು 'ಸುಧಾ' ಪತ್ರಿಕೆ ಚಿತ್ರಸಮೇತ ವರದಿ ಮಾಡಿತು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಔಷಧ ಕಂಪನಿಗಳ ಮಾಲಿನ್ಯ ತೀರ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಆಗಿದ್ದು ಅವುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಯುರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾದ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲ್ಕೆಗದ ಕಂಪನಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಅರಿತ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ತುರ್ತುಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಯಲ್ಲಪ್ಪ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ತುರ್ತಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅಪಾಯಗಳ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಘಟಕಗಳನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಸಿದರು. ಅಂಥ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈಗಂತೂ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನ ಶಾದನಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಕರಣದ ಸತ್ಯಾಂಶ ಏನೆಂದು ಈ ಪತ್ರಕರ್ತ ಖುದ್ದಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಉತ್ತರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ತಂಪುತಾಣದಲ್ಲೂ ವಿಷದ ಗಾಳಿ

ತಂಪುಹವೆಯ ವಿಹಾರಧಾಮ ಎಂದೇ ಹೆಸರಾದ ಕೊಡೈಕೆನಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ಧರ್ಮಾಮೀಟರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಕತೆಯೂ ಇದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮಾಮೀಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪಾದರಸ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಜನರಿಗೂ ಅಪಾಯಕಾರಿ, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರಕ್ಕೂ ಅಪಾಯಕರ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಸುಧಾರಿತ ದೇಶಗಳು ಅಂಥ ಉಷ್ಣತಾಮಾಪಕಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ನಿಷೇಧ ಹಾಕಿದವು. ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಕಳಚಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಅಂಥದೊಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ಪಾಂಡ್ಸ್ ಕಂಪನಿ 1982ರಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಿ ತೆಮುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡೈಕೆನಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿತು. ಐದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಅಮೆರಿಕದ ಯುನಿಲೆವರ್ಸ್ ಕಂಪನಿ ಖರೀದಿಸಿ ನವೀಕರಣ ಮಾಡಿತು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಎಲ್ಲ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮಾಧ್ಯಮಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ 'ಜಗತ್ತಿನ ಏಕೈಕ ಧರ್ಮಾಮೀಟರ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ'